

Předávat víru (1)

V rodině se utváří náš charakter, osobnost, návyky... a také se v ní učíme jednat s Bohem, což je úkol, který je čím dál tím aktuálnější, jak je uvedeno v tomto článku.

09.01.2018

Každé dítě je projevem důvěry Boha v rodiče: Bůh svěřuje do jejich péče a vedení bytost povolanou k věčnému štěstí. Nejlepším odkazem, který lze dítěti předat, je víra; je to dokonce to jediné skutečně důležité, neboť víra dává životu zásadní smysl. Bůh

ostatně nikdy nesvěřuje poslání, aniž by neposkytl nezbytné prostředky k jeho uskutečnění. Žádné jiné lidské společenství není lépe vybaveno k tomu, aby pomáhalo víře uchytit se v srdci, než rodina.

Osobní svědectví

Výchova ve víře není jen výukou, je i předáváním poselství života. I když je Boží slovo samo o sobě účinné, chtěl si Pán pro jeho šíření posloužit svědectvím a prostřednictvím lidí: evangelium je tehdy přesvědčivé, když je žité.

Platí to zvláště tehdy, když hovoříme o dětech, neboť ty obtížně rozlišují mezi tím, **co** se říká, a **kdo** to říká; a platí to o to více, když myslíme na vlastní děti, protože ještě jasně nerozlišují mezi rodičem, který se modlí, a modlitbou samotnou: modlitba má pro ně zvláštní hodnotu a je milá a důležitá proto, že ten kdo se jí modlí, je jejich matka nebo otec.

Rodiče díky tomu mají na své straně vše potřebné pro to, aby mohli svým dětem předávat víru: ale spíš než množství slov od nich Bůh žádá, aby byli zbožní a důslední. Nemají se snažit děti stále poučovat, ale spíše jim dávat osobní přirozený příklad.

Na to, aby se v dětech víra upevnila, někdy stačí, když děti vidí radost svých rodičů po zpovědi. Nelze podceňovat všímavost dětí: i když vypadají nevinně, ve skutečnosti znají dobré i špatné stránky svých rodičů, a všechno, co rodiče dělají, nebo nedělají, je pro ně sdělením, které je buď formuje, nebo deformuje.

Benedikt XVI. mnohokrát řekl, že hluboké změny v institucích a lidech většinou působí svatí, ne moudří a mocní: *„V dějinných zvratech byli (svatí) skutečnými reformátory, kteří tolikrát vyvedli lidstvo z temných*

údolí, kam vždy hrozí, že se zřítí; vždy ho znovu osvítili. “[1]

V rodině se děje cosi podobného: bezesporu je důležité myslet na to, jak co nejlépe a pedagogicky předávat víru, a jak se naučit být dobrým vychovatelem, ale tím hlavním má být touha rodičů po svatosti. Osobní svatost pomůže najít ten nejlepší výchovný způsob.

Ve všech křesťanských prostředích se ze zkušenosti ví, jak dobré výsledky přináší toto přirozené a nadpřirozené uvádění do zbožného života, k němuž dochází v teple domova. V očích dítěte patří vztah k Pánu mezi první a nejzákladnější city: učí se jednat s Bohem jako s Otcem a s Pannou Marií jako s Matkou; učí se modlit tak, že napodobuje příklad svých rodičů. Když toto pochopíme, spatříme, jak velké apoštolské dílo mohou vykonat rodiče a že musejí být

upřímně zbožní, aby mohli tuto zbožnost předávat – spíše než ji učit – svým dětem.[2]

Důvěrné a přátelské prostředí

Mnozí chlapci a děvčata hlavně v mládí a dospívání polevují ve víře, když je potká nějaká zkouška. Jejich krize může mít různé příčiny tlak zpohanštělého prostředí, kamarádi, kteří zesměšňují jejich náboženské přesvědčení, učitel, který vykládá látku z ateistického pohledu a o Bohu nemluví-, vážné však začnou být jedině tehdy, pokud se nedokážou se svými problémy svěřit někomu, kdo by jim pomohl.

Je důležité, aby děti měly k rodičům důvěru, a aby rodiče byli ochotni věnovat dětem čas. **Děti – i ty, které se zdají sebeneposlušnější a sebeodcizenější – si toto sblížení, toto bratrství s rodiči přejí. Klíčová je důvěra: aby rodiče uměli vychovávat v přátelském**

**prostředí, aby v dětech nikdy
nevyvolali dojem, že jim
nedůvěřují, aby jim poskytovali
svobodu a aby je naučili s ní
zacházet s osobní zodpovědností.
Je lepší, když se nechají někdy
oklamat: důvěra vkládaná do dětí
způsobuje, že se děti sami zastydí,
že jí zneužily, a polepší se. Když
naopak svobodu nemají, když vidí,
že se jim nedůvěřuje, cítí nutkání
klamat stále.[3] S uvedením těchto
rad do praxe nelze čekat až do
dospívání, je s tím třeba začít již u
velmi malých dětí.**

Rozhovory s dětmi jsou jednou z
nejmilejších věcí, které existují, a je
to také přímá cesta k navázání
oboustranného hlubokého přátelství.
Tam, kde jeden člověk důvěřuje
druhému, vznikne jakýsi most
oboustranné spokojenosti, a ani
jedna strana si nenechá uniknout
příležitost k rozhovoru o svých
starostech a pocitech - což je mimo

jiné také způsob, jak poznat lépe sám sebe. I když jsou období, kdy je těžší takové důvěrnosti dosáhnout, nemají rodiče polevovat ve snaze **stát se přáteli svých dětí, přáteli, kterým děti svěřují své starosti, s kterými děti probírají své problémy a od kterých mohou děti očekávat účinnou a laskavou pomoc.**[4]

Děti tak uslyší o Bohu v přátelském prostředí milým a přitažlivým způsobem. Rodiče si však musí na své děti najít čas a tento čas by měl být „kvalitní“: dítě by mělo vnímat, že nás jeho záležitosti zajímají víc než naše ostatní činnosti. Znamená to udělat konkrétní opatření, na která někdy zapomínáme: vypnout televizi nebo počítač – případně jim naprosto zřetelně přestat věnovat pozornost -,když za námi chlapec nebo dívka přijdou s tím, že si chtějí povídat; přerušit práci, které se zrovna věnujeme, vymyslet nějaký způsob odpočinku nebo zábavy,

která usnadní rozhovor a podpoří rodinný život atd.

Tajemství svobody

V rámci osobní svobody lidé ne vždy dělají, co je pro ně nejlepší, nebo co by se dalo očekávat vzhledem k prostředkům, které vynaložili. Někdy si sice počínáme dobře, ale přesto je výsledek špatný nebo alespoň zdánlivě špatný. Nemá však cenu příliš se za to obviňovat nebo svalovat vinu na druhé.

Nejrozumnější je přemýšlet nad tím, jak vychovávat lépe a jak v tom pomoci i ostatním. Na tomto poli neexistují kouzelná zaříkávadla. Každý člověk je jiný, a proto se na věci dívá jinak a jinak je i řeší. To samé lze říci i o vychovávaných osobách: žijí ve stejném prostředí, ale přesto mají různé zájmy a různou vnímavost.

Taková různost však není na překážku, spíše naopak. Rozšiřuje výchovné obzory. Na jednu stranu umožňuje, aby byla výchova zasazena do skutečně reálného vztahu bez stereotypů, na druhou stranu pak různé temperamenty a charaktery dětí posilují pluralitu výchovných situací.

Ačkoli je cesta víry tím nejosobnějším, co existuje – vztahuje se totiž na to, co je v člověku nejskrytější, na jeho vztah k Bohu -, výchovou můžeme pomáhat po této cestě kráčet. Když budeme ve své osobní modlitbě pozorně uvažovat o tom, jaký kdo je (jakou má osobnost), Bůh nám dá světlo, abychom věděli, jak postupovat.

Předávání víry není ani tak otázkou strategie a plánování, jako toho, abychom každému pomohli odhalit, jaké plány má Bůh s jeho životem, aby sám přišel na to, v čem se má

zlepšit. My sami nezměníme nikoho: každý se musí změnit sám, bude-li chtít.

Různé oblasti péče

Můžeme uvést různé aspekty, které mají velký význam pro předávání víry. Jedním z hlavních aspektů je zbožnost v rodině, důvěrný vztah k Bohu v modlitbě a ve svátostech.

Když rodiče svůj vztah k Bohu „neskrývají“, projeví se to ve skutečích, které Boha v rodině přirozeně zpřítomní i přesto, že bude respektována nezávislost dětí. Modlit se s dětmi ráno, večer a před jídlem, naučit je nějakou modlitbu k andělům strážným a k Panně Marii, to vše jsou konkrétní způsoby, jak v nich podporovat zbožnost a poskytovat jim užitečné prostředky pro život.

Dalším aspektem je nauka: zbožnost bez nauky je velmi citlivá na intelektuální útisk, který děti v životě

zakouší nebo budou zakoušet:
potřebují proto důkladnou obrannou
a zároveň praktickou formaci.

Pochopitelně i v této oblasti je
důležité umět respektovat zvláštnosti
každého jednotlivého věku. Starším
dětem můžeme předávat nauku
formou rozhovoru o nějakém
aktuálním tématu nebo knize (v
případě, že se na nás sami neobrátl s
dotazem).

Pro malé děti je ideální, pokud
mohou dostat katechetickou formaci
ve farnosti nebo ve škole. Opakují-li
rodiče s dětmi probíranou látku,
nebo jim vysvětlují poutavým
způsobem otázky z katechismu, na
které se třeba zapomnělo, pak děti
díky lásce rodičů k Ježíšově nauce
pochopí, jak je důležité ji studovat.

Jiným důležitým aspektem je
výchova ctností. I když budou děti
zbožné a vzdělané ve víře, bez
ctností budou myslet a cítit podle

toho, jak žijí, a ne podle toho, co jim řekne rozum osvětlený vírou, nebo přijatá a odůvodněná víra. Při výchově ctností je třeba vyzdvihoval důležitost náročnosti k sobě samému, vytrvalost v práci, velkorysost a umírněnost.

Je-li člověk veden k těmto hodnotám, pozdvihne se nad materiální touhy, stává se bystřejším, schopnějším lépe chápat duchovní věci. Kdo ve výchově po dětech málo vyžaduje, nikdy jim neřekne „ne“ a snaží se plnit všechna jejich přání, zavírá jim brány duše.

Tato povolnost může pocházet z lásky, ale také z touhy ušetřit si práci s lepší výchovou, s omezováním žádostivosti, vyžadováním poslušnosti a trpělivosti. A jelikož dynamismus konzumu je sám o sobě nekonečný, vede takovýto omyl k vybíravému a rozmarnému způsobu života a vtahuje lidi do spirály touhy

po pohodlí směřující vždy k nedostatku ctností a zájmu o problémy druhých.

Vyrůstat ve světě, kde je každé přání splněno, je těžkou zátěží pro duchovní život, která zneschopňuje duši téměř od základů pro plnění a přijímání závazků.

Další aspekt, o kterém je dobré uvažovat, je okolní prostředí, protože to má velmi silný vliv. Všichni známe děti, které byly vedené ke zbožnosti, ale strhlo je prostředí, jemuž nebyly připravené čelit. Je proto třeba dávat pozor na to, kde jsou děti vychovávány, a vytvářet nebo hledat prostředí, které by jim pomohlo růst ve víře a ctnostech. Je to tak trochu jako se zahradou: my nezpůsobujeme, že rostliny rostou, ale můžeme poskytnout prostředky – hnojivo, vodu, vhodné prostředí atd. - pro to, aby rostly.

Svatý Josemaría jednou poradil jistým rodičům: „Snažte se dětem dávat dobrý příklad, snažte se neskryvat svou zbožnost, snažte se jednat poctivě: tak se to sami naučí a pak budou korunou vaší zralosti a vašeho stáří.“[\[5\]](#)

A. Aguiló

[\[1\]](#)Benedikt VI., Promluva při vigilií Světového dne mládeže v Kolíně, 20. 8. 2005.

[\[2\]](#)Svatý Josemaría, *Rozhovory*, č. 103.

[\[3\]](#)Svatý Josemaría Escrivá de Balaguer, *Rozhovory*, č. 100.

[\[4\]](#)Svatý Josemaría Escrivá de Balaguer, *Jít s Kristem*, č. 27.

[\[5\]](#)Svatý Josemaría Escrivá de Balaguer, Beseda, 12-XI-1972, v

[https://
www.es.josemariaescriva.info/
articulo/la-educacion-de-los-hijos](https://www.es.josemariaescriva.info/articulo/la-educacion-de-los-hijos)

.....

pdf | dokument generován automaticky
z [https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/
predavat-viru-1/](https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/predavat-viru-1/) (06.08.2025)